

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec . . . „ 2.—20
 za Nemčijo celoletno . . . „ 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . „ 35.—
 V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec . . . „ 2.—
 V upravi prejemam mesečno . . . 1.70
 Sobotna izdaja:
 za celo leto . . . „ 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . „ 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . „ 12.—

SLOVENE C

Inserati:
 Enostolpna pettivrsta (72 mm):
 za enkrat . . . po 15 v
 za dvakrat . . . „ 12 „
 za trikrat . . . „ 10 „
 za večkrat primeren popust.
 Parčna oznaka, zahvale, osmrtnice itd.:
 enostolpna pettivrsta po 18 vin.
 Poslano:
 enostolpna pettivrsta po 30 vin.
 Izhaja vsak dan, izvenredno na-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vornik red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 poštne branilnice avstrijske št. 24.787, ogrske 28.511,
 boš. n.-hero. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Obstreljevanje Odrina. — Boji okoli Gallipolija. — Skader.

BOJ ZA ODRIN BO HUD.
 Plovdiv, 6. februarja. (Od našega
 tamošnjega poročevalca.) Po tajnem
 potu sem prejel neko pismo iz Odrina.
 Dopisnik javlja, da bo boj za Odrin
 strašen. Bulgari doslej niso vzeli niti
 enega forta. Kartaltepe na jugu Odrina
 so pa svojčas osvojili šele po sedmih
 naskokih. V Odrinu je hrane še za 8
 mesecev, manjka pa soli in petroleja.
 Turška garnizija je izstrelila komej
 eno desetino vse svoje municije. Dopis
 sledi.

RAZLIČNA PRIVATNA POROČILA O BOJIH PRED ODRINOM.

Sofia, 6. februarja. Obstreljevanje
 Odrina je trajalo celo noč od torka na
 sredo. Obleganci so pri vasi Panukli
 poizkusili izpad, toda Bulgari so jih
 vrgli nazaj in vas Panukli zasedli. Ob-
 leganci na kanonado deloma niso od-
 govarjali, deloma pa le slabo in brez
 rezultata. V mestu je nastal na štirih
 mestih požar, ki se vidi tudi iz Svilena.
 — Drugo sofijsko poročilo pravi, da so
 Bulgari obstreljevali turške zunanje
 forte celo noč in 6 km južno od Odrina
 zavzeli vas Kavli-köj.

Belgrad, 6. februarja. Srbija je od-
 poslala pred Odrin novo divizijo, tako
 da stoji zdaj pred Odrinom 70.000 Srb-
 skih mož.

PODROBNOSTI O OBSTRELJEVANJU ODRINA.

Pariz, 6. februarja. Poslaniki v Ca-
 rigradu so že baje dosegli, da se bo ci-
 vilnemu prebivalstvu v Odrinu odk-
 azala nevtralna cona, zaznamovana po
 zastavah, ki je sovražnik ne bo obstre-
 ljeval. Baje je Porta to Šukri paši že
 ukazala, stvar pa je odvisna tudi od
 oblegovalcev, vsled česar so se storili
 tozadevni koraki tudi v Sofiji.

Belgrad, 6. februarja. Med prebi-
 valstvom v Odrinu vlada panika, pač
 pa je garnizija zelo dobre volje. Šukri
 paša vojake bodri in je dal več častni-
 kov, ki so govorili o predaji, ustreliti.
 Odrin se bo tavoratno branil in bo boj
 zanj silno ljut.

Milan, 6. februarja. Bulgarsko po-
 veljstvo je 3. t. m. dalo ogenj na Odrin

otvoriti od Srbov, katerim je sledila
 bulgarska artiljerija po preteku dese-
 tih minut.

Sofija, 6. februarja. Bulgarski in tur-
 ški vojaki so si prišli baje že tako blizu,
 da so obkoni drug od drugega le 200 m
 oddaljeni (?). Bulgari se nahajajo 4 km
 pred zunanjimi forti. Niso se vstrašili no-
 benih žrtev, kajti turški ogenj je bil jako
 dober in je veliko Bulgarov uničil.

OFICIELNO TURŠKO POROČILO O OBLEGANJU ODRINA.

Carigrad, 6. februarja. Šukri paša
 je 4. t. m. ob 8. uri zvečer brzojavil:
 Sovražnik mesto obstreljuje. V mesto
 je padlo 138 granat in 11 šrapnelov. 8
 prebivalcev je bilo ubitih, 10 ranjenih.
 53 hiš se je vnelo. Obstreljevanje se na-
 daljuje.

NA DRUGIH BOJIŠČIH.

Sofia, 6. februarja. Pri Čataldži je
 neka turška baterija otvorila ogenj.
 Bulgari pa niso odgovorili. Pri Gallipo-
 liju bulgarska armada predira naprej.

TURŠKE ZMAGE.

Carigrad, 6. februarja. Glasom pri-
 vatnih vesti je turška topničarka »Zo-
 haf« streljala na bulgarske postojanke
 ob Marmarskem morju in 300 Bulga-
 rov ubila.

SKADER SE VEDNO NI PADL.

Dunaj, 6. februarja. Vest »Vossi-
 sche Zeitung«, da je Skader 5. t. m. no-
 polno padel, je namna izmišljotina.
 Niti o bojih pred Skadrom ni še nobe-
 nih uradnih poročil. »Daily News«
 hoče vedeti, da so Turki zopet izpadli.
 Srbe občutno porazili in dva bataljona
 vjeli ju pa potem proti gotovim pogo-
 jem izpustili. (!) Poročila iz Cetinja tr-
 dijo, da se Riza bej pogaja za kapitu-
 lacijo. Iz Belgrada se poroča, da so od-
 šli Srbi tudi iz Drača Črnogorcem pred
 Skader na pomoč.

(Vse zasebne vesti iz bojišča, naj
 pridejo od koder koli, je treba zdaj
 sprejemati s še večjo rezervo nego svo-
 je čase. Bulgarsko armadno poveljstvo
 je boj, torišče tako cerniralo, da noben
 časniški poročevalec ne more blizu, pa
 tudi Turki so slično ukrenili. Ze zdaj
 se toliko laži od vseh strani pojavlja,
 da je strah. Najboljše se je držati ofi-
 cielnih poročil, ki so sicer redka (do-
 zdaj so Bulgari izdali dve, Turki pa
 tudi dve), a edino zanesljiva.

Ali stojimo pred važnejšimi dogodki?

London, 2. febr. 1913.

Nenadno pretrganje pogajanj in točna
 odpoved premirja, ki je sledila nepričako-
 vano hitro, je presenetila ves svet. Dasi
 slede presenečenja v tej vojni drugo za
 drugim, tako da smo se jim skoro privadili,
 je ta nenadni korak zaveznikov vseeno
 mnogo bolj osupnil javnost nego drugi do-
 sedanji dogodjaji.

Naravno je, da ga časniki vsestransko
 dokumentirajo, vsak po svoje, vsak s svo-
 jega stališča, vsak po svojih simpatijah.

Naprotniki zaveznikov ga neusmiljeno
 — dasi kratkovidno — mrcvarijo. Vse mo-
 goče mu oporekajo. Pravijo, da bi zavez-
 nika lahko vsaj še sedem ur počakali, da
 bi dobili turški odgovor, ko so čakali že
 celih sedem dolgih tednov. Nadalje menijo,
 da zdaj sploh ni bila vrsta na zaveznikih,
 kaj ukreniti, nego na velesilah, ko so po-
 dale znano noto v Carigradu, ki je povzro-
 čilo mladoturško revolucijo. Nekateri celo
 očitajo, da so de'egati v nemar pustili naj-
 priprostejše ozire navadne vljudnosti na-
 pram velesilam in da je iz turškega odgo-
 vora razvidno, da so Turki pripravljeni še
 nadalje se pogajati itd. itd.

Kar se tiče turškega odgovora na noto
 velesil, ni vredno izgubljati mnogo besedi.
 Turki prav dobro vedo, kaj je najmanjši
 minimum teritorialnih zahtev zaveznikov,
 od katerih ne popusti niti za las. Črta
 bodoče bulgarsko turške meje je — do
 jutri — Midija—Saroški zaliv. Vsled tega
 turška podudba o delitvi Odrina ni druge-
 ga nego zasmehljivo zavlačevanje.

Ali zavezniki niso hoteli čakati tur-
 škega odgovora. Pokazali so na razmere v
 Carigradu, ki nosijo v sebi kal nadaljnje
 negotovosti ter izrekli krilate besede:
 »Najhitrejša pot do miru je voj-
 ska!«

Naj se sodi o tem koraku zaveznikov
 kakor se hoče, eno je gotovo, da vzroki za
 nadaljevanje vojske, kakor so jih navedli,
 niso edini.

Naravno je, da zavezniki s pogajanj v
 Londonu niso zadovoljni; prišli so do spo-
 znanja, da se morajo tukaj zgolj pogaja-
 ti o miru, ne ga pa narekovati. Zato se ni ču-
 diti, če sem minuli teden opetovano slišal
 besede, ki jih je prvi izrekel general Pa-
 prikov: »Pričlimo jih, da na bobnu podpi-
 šejo mir!« Glavne točke bodočega miru se
 sklenejo na bojišču, o manj važnih zadevah
 se nadaljujejo pogajanja bržkone tukaj.

Vendar ta nezadovoljnost še ne upra-
 vičuje, še ne pojasnjuje njihovega koraka.
 Navedeni vzroki niso edini in so nemara
 zgolj prikrievanje drugih pravih vzrokov, ki
 pa so jih obdržali sami zase, ker jih ni mo-
 goče objaviti. Stvar ima globlje korenine.
 Tako prepričanje prevladuje v diplomati-
 skih krogih. In dovolite mi, da povem, da
 seu iz pogovorov z delegati že
 pred tednom dni i jaz spoznal, da se gre za
 nekaj drugega, bolj važnega, bolj pomenlji-
 vega in bolj skritega.

Kaj utegnejo biti ti skrivni vzroki, na-
 ravno ni mogoče docela presoditi in pove-
 dati, a na podlagi sledečega bo morebiti
 bolj razumljivo.

Sporočil sem že o priliki, da je zveza
 zlasti med slovanskimi zadevami na Bal-
 kanu ožja, nego se je splošno sodilo. Zlasti
 Srbija in Bulgarija imata poseben dogo-
 vor, kojega prva točka se glasi, da pomaga
 Bulgarija z svojo silo Srbiji v slučaju, da
 bi bila poslednja napadena. In druga točka
 te pogodbe se nanaša na pomoč, ki jo da
 Srbija Bulgariji v slučaju vojne potrebe.

Drugo prevažno dejstvo je nadalje —
 dejstvo, v katerem je predvsem iskati od-
 govora na poslednji korak zaveznikov —
 da imajo vse tri slovanske države posebno
 pogodbo z Rusijo. Zlasti Bulgarija ima z
 Rusijo posebno vojaško konvencijo — baje
 že od leta 1902., a ožjo z ozirom na sedanjo
 vojsko — ki ji zagotavlja pomoč Rusije
 predvsem za slučaj, da bi se bulgarski voj-
 ski kaj človeškega pripetilo.

To dejstvo postavlja odpoved premirja
 v docela drugo luč, govori cele knjige. Zna-
 vno je bilo, da ima Rusija v Cetinju, Belgra-
 du in Sofiji prevažen vpliv, da je Rusija v
 tako odlični meri vplivala na delovanje teh
 treh držav, da bi bilo vredno posvetiti po-
 seben članek temu vodilnemu ruskemu
 vplivu. A pustimo ruski delež pri obmeje-
 vanju Albanije; pri srbskojadranski obali
 itd. sedaj na strani.

Čisto gotovo je, da bi zavezniki v hipu
 končali vojno in sklenili mir, ako bi to že-
 lela njihova mogočna zaveznica, Rusija.
 Nikdar bi ne mogli vojske obnoviti, če bi
 bilo to protivno ruskim željam in namenom.

Nehote se vsiljuje vprašanje: Kakšne
 namene pa zasleduje Rusija pri nadaljeva-
 nju vojne, kaj hoče s tem doseči? Ali sto-
 jimo pred važnejšimi dogodki?!

Naj pri tej priliki omenim drugo važno
 in pomenljivo dejstvo. Listi poročajo, da
 je avstrijski cesar poslal po posebnem od-
 poslancu osebno pismo do ruskega carja.
 Na kaj se pismo utegne nanašati? Mogoče
 je, da pošilja naš cesar ruskemu carju čes-
 titke o priliki tristoletnice vladanja ruske

LISTEK.

Roža svetla.
 Angleški spisal H. R. Haggard.
 (Dalje.)

Osupla sta stala brata nekaj časa,
 kajti res čudno je vrniti se na ta način
 iz grozote smrti zopet nazaj v življenje.
 Obadva sta že bila prepričana, da od-
 ideta v malo minutah na drugi nezna-
 ni svet. Zdaj pa se je prav v zadnjem
 trenutku vse zasukalo. Bila sta vajena
 vsaki dan zreti smrti v obličje; tudi sta
 se že izpovedala in se nadejala v krat-
 kem videti raj.

Ker pa noben človek nima rad te
 poti, jima je bilo prav prijetno, da ni-
 sta še tako daleč in da imata še vedno
 upanje živeti na tem svetu še dolgo
 vrsto let.

»Plemenito dejanje, Godvin,« reče
 Wulf, »a vseeno tako, da te ne bi zahva-
 lil, če bi se bilo izvršilo, ker bi moral
 potem živeti po milosti tvoje žrtve.
 Sultan, hvaležna sva ti, ker si nama
 podaril življenje; ali omadeževal bi si
 bil dušo, če bi bil pretil to nedolžno
 kri. Ali se smeja posloviti od sestrice
 ne Rozamunde, predno odjezdiva?«

»Ne,« odgovori Saladin, »to je že

Godvin storil — naj velja za obadva.
 Jutri pa izve jedro zgodbe. Sedaj pa
 pojdiva in se mi ne vrnita več.«

»Zgodi se, kakor hoče osoda,« od-
 govori Godvin, in priklonila sta se ter
 odšla.

Zunaj sta dobila svoje meče in dva
 dobra konja, ki sta jih zajahala. Odtod
 so jih peljali vodniki do jeruzalemske-
 ga poslanstva, ki je bilo že v sedlu in
 ki je bilo zelo veselo, da je moglo po-
 zdraviti taka viteza v svoji družbi. Po-
 slovila sta se od škofa Egberta, ki je
 jokal od veselja nad njuno rešitvijo,
 dasi je sam še nadalje ostal v ujetni-
 štvu, in spremljana nekaj časa od Sa-
 ladinovih vojakov sta odjezdila v mra-
 ku izpred Askalona.

Kmalu sta si povedala vse, kar je
 bilo treba povedati. Ko pa je Wulf sli-
 šal o Rozamundini tugi, se je skoraj
 zjokal.

»Ostala sva živa,« je rekel, ali ka-
 ko rešiva njo? Dokler je bila Masuda
 pri njej, je bilo še nekaj upanja, sedaj
 pa ne vidim prav nobenega.«

»In družega ni razun v Bogu,« od-
 govori Godvin, »ki more vse storiti —
 celo osvoboditi Rozamundo in ti jo dati
 za ženo. Če je Masuda svobodna, bomo
 kmalu slišali o njej; zato le pogum.«

Dasi je Godvin tako pogumno go-
 voril, mu je dušo navdajal strah, ki

ga ni mogel razumeti. Zdelo se mu je,
 kakor da mu preti nekaj groznega, ali
 pa osebi, ki mu je blizu in draga.

»Kaj pa ti je, Godvin? Ali imaš ka-
 ko skrivno rano?«

»Imam, brat, rano v svojem duhu.
 Nesreča nam preti — velika nesreča.«
 »To ni nič novega,« je rekel Wulf,
 »v tej deželi krvi in tuge. Prenesiva jo
 kot sva prenesla ostale.«

»Bojim se, da je Rozamunda v ve-
 liki nevarnosti — Rozamunda ali kdo
 drugi.«

»Potem,« je odgovoril Wulf in pre-
 bledele, »pa moliva, da jo kak angel re-
 ši, ko ji midva ne moreva pomagati.«

»Tako je,« je rekel Godvin, in ko
 sta jezdila pod tihimi zvezdami skozi
 pustinje, sta molila k blaženi Materi in
 njenim svetnikom sv. Petru in Čedu —
 molila iz dna duše. Pa molitev ni imela
 vspeha. Godvinov smrtni strah je po-
 stajal vedno hujši, da mu je sčasoma
 kar duša omahovala pod težo teh du-
 ševnih bolečin in si je želel smrti, ki
 ji je bil ravnokar ušel.

Danilo se je in pri prvem svitanju
 se je oddelek Saladinovih vojakov, ki
 so jih spremljali, obrnil in se vrnil, r-
 koč da so zdaj v svoji lastni deželi na
 varnem. Celo noč so hitro jezdili.
 Ravnina je bila za njimi in pot je zdaj
 držala med hribi. Naenkrat se je zavila

in jim v žareči svetlobi novorojenega
 dneva razkrila tako krasen prizor, da
 je cela majhna družba ustavila konje
 in gledala. Pred njimi, dasi še v precej-
 šnji daljavi, se je razprostiralo sveto
 mesto Jeruzalem. Tam so stali njegovi
 stolpi in zidovje in tam se je vzdigoval
 veliki križ na Omarjevi mošaji, ves
 rdeč kakor od krvi njegovih častilcev
 — tisti križ, ki je kmalu imel pasti.

Da tam je ležalo mesto, za katero
 so dolgo vrsto stoletij umirali ljudje na
 deset in stotisoč in so morali umirati,
 dokler ni prišla njegova osoda. Sala-
 din je stavil ponudbo, če se podajo; pa
 oni niso hoteli. To poslanstvo mu je
 sporočilo, da so prisegli poginiti s sve-
 timi kraji; ko so zdaj zrl na njegovo
 krasoto, so vedeli, da je ura blizu, in
 so na ves glas vzdihovali.

Tudi Godvin je vzdihoval, ali ne
 radi Jeruzalema. Zadnjikrat ga je ob-
 šla groza. Črna tema ga je objela, sli-
 šal je meče in nekaj ženski glas, ki je
 umiral njegovo ime. Oprijemal se je
 sedla, omahoval sem in tja, dokler ni
 groza kar naenkrat minula. Nek čuden
 veter, se mu je zdelo, da pihava okrog
 njega in mu vzdiguje lase; globok, ne
 pozemski mir mu prevzame dušo; svet
 se mu je zdel daleč proč in nebesa prav
 blizu.

vladarske rodovine Romanov? A nemogoče je, docela izključeno je, da bi vsebina tega lastnoročnega pisma se ne dotikala tudi sedanjega političnega položaja. Ako pri tako napetem razmerju, kakor vlada med Avstrijo in Rusijo, odpove vsa diplomacija, tedaj pomeni izmenjavanje lastnoročnih pisem med vladarji posebni poizkus razrešiti napetost mirnim potom.

Znano je, da je postala vrzel med obema skupinama vesilj tekem pogajanj nevarno velika. Vesti o razdelitvi Turčije niso brez vsake podlage.

Slabo znamenje je, da pravzaprav nobena vesilja ni poizkusila vplivati na zaveznike, da ne bi pretrgali pogajanj in premirja. Če je vesiljam tako malo do miru na Balkanu, jim tudi ni mnogo do ohranitve evropskega miru. To je edino mogoče, ako so se med seboj docela pogodile, da se splošni mir ohrani. Ali pa so nemara pripravljene zreti splošni evropski vojski v oči? Upati je, da poslednje ne odgovarja resnici, ali kdo more reči, da je resnično prvo?

Obnovitev vojske zaveznikom očividno ne more prinesiti mnogo dobička, če izvzamemo Odrin, glavno oviro miru. Kaj jih more torej nagibati, da nameravajo trpeti gotovo velike izgube ter z združenimi močmi — Bulgari, Srbi in Grki — naskočiti Cataldo, narekovati mir v Carigradu ter popolnoma pognati Turke iz Evrope?

Njihovo ravnanje pod vodstvom Rusije nareja vtis, da smatrajo gotovi krogi splošno evropsko vojno neizogibno, ko sneg skopni. Zato je predvsem treba, da si oprostite roke, ki so jim na eni strani vezane po turški armadi.

Trozveza in Jugoslovani.

(Iz Crispijevih spominov.)

Te dni je izšel drugi zvezek zapisov umrlega italijanskega ministra Crispija, ki je več kot trideset let stal v ospredju italijanske zunanje politike.

Znani so motivi, ki so privedli Italijo v zvezo z Avstrijo in Nemčijo. Crispi pravi sam, da je **Italija nujno potrebovala koga**, ki bi jo podpiral na Sredozemskem morju proti Franciji. Poleg tega pa je Italija tudi spoznala, da more kot **zaveznica** uspešno ščititi svoje soplemenjake v avstrijskem Pri morju proti Jugoslovanom. Pri prvi obnovitvi trozveze pravi Crispi v nekem pismu iz leta 1891, bi Italija z ozirom na to, da je zbok svoje vojaške moči in zvestobe mnogo upoštevan faktor v zvezi, morala zahtevati vsaj regulacijo meje proti Avstriji, kar bi tudi v Berlinu z vsemi silami podpirali.

Toda kljub temu se srca italijanskega naroda niso sprijaznila z zvezo z Avstrijo. Tudi so odmevi narodnih bojov v Avstriji vselej povzročili spore z Italijo. Veliko preglavico je delalo italijanski vladi stališče Avstrije napram papežu, vsled česar naš vladar Franjo Josip ni mogel obiskati rajnega kralja Humberta v Rimu. Ostri nastopi Italijanov proti Avstriji so začeli Crispija skrbeti, ki je tedaj pisal laškemu poslaniku Nigriju na Dunaj:

»Uverjen sem, da je zveza koristna ne samo Italiji, nego tudi Avstriji. Italiji je nujna sigurnost njenih meja. Ker **sedaj še ne more — žalibog** — imeti za zaveznika Francijo, se mora za vsako ceno držati Avstrije. **Ko bi nas Avstrija zapustila, bi se ona takoj sprijaznila in zložila s Francosko v svrhu obrambe papeža. Posledice bi bile neprecenljive.** Treba je ipak priznati, da zveza z Avstrijo in Italiji ni simpatična, radi nedavnih narodnih borb. Treba tedaj, da Avstrija gleda na to, kako bi se tukaj pozabila njena prošlost in da se **vsemu ognje, kar bi moglo žaliti narodne čute**, ki so tukaj zelo živi.«

V spore radi avstrijskih Italijanov se je umešaval sam italijanski kralj in očital avstrijski vladi nelojalnost proti lastnim državljanom italijanske narodnosti. Na drugi strani je pa avstrijska in italijanska iredenta poskrbela, da se je na nekem banketu v Vidmu v čast italijanskemu finančnemu ministru, članu Crispijevega kabineta, nadržavilo z željo, da završi svojo kariero s posetom Trsta na italijanski vojni ladj. Proti temu od laške strani ni bilo protesta, kar je upravičeno ogorčilo avstrijsko vlado. Kralj je sicer odslovil ministra, ali odnošaji so postali leta 1893 tako napeti, da je skoro došlo do preloma zveznega razmerja.

Ravno tedaj so se znova začela brakhijalna in parlamentarna nasilstva primorskega italijanstva proti Jugoslovanom. Fakinski napadi na Hrvate v Pulju, v Kopru in osobito na Krku, odločno protihrvatski šolski sistem v Istri, italijanizacija na vseh koncih in krajih, nastopi iredentistov, vse to so znaki tiste dobe. Seveda so tudi Hrvati parirali udarce in jeli neumorno ustanavljati privatne šole Ciril-Metodove družbe za Istro. In glej! **Ker Avstrija ni zabranila Hrvatom, da usta-**

navljajo zasebne zavode, če že za svoje težke davke ne dobe od laške kamore javnih, je Crispi radi tega brzojavil svojemu poslaniku v Berlinu:

»Vedenje avstrijske vlade v Istri nima zdravega razuma. Ker je država mnogojezična, je zanjo vprašanje življenja ali smrti, da vpoštevata vse narodnosti, posebno pa **nemško in italijansko, ki sta edini kulturni.** Ne smem zatajiti, da stavlja slovenska agitacija italijansko vlado v zelo težak položaj in širi v ljudstvu mržnjo proti zvezi z Avstrijo. **Posetite takoj cesarja** (namreč nemškega), **in zarotite ga, da posreduje**, da enkrat to jezikovno vprašanje izigine in da se **enako spoštujeta italijanski in slovenski jezik.**

Toda laški poslanik Lanza mu je odgovoril, da ne more kar tako k cesarju Viljemu. Po trdem odgovoru svojega šefa je Lanza podal ostavko, slednjič pa, ko mu je Crispi ponovno izrazil svoje zaupanje, vendarle dosegel, da ga je cesar takoj zaslial. V avdienci je dobil laški poslanik ta-le odgovor:

Recite Crispiju, da se divim energiji, kako on služi svojemu kralju in domovini v zahtevi, da se spoštujejo mednarodne pogodbe. Obžalujem težkoče, ki mu jih dela avstrijska vlada v Istri. Toda žal mi je, da ne morem direktno vplivati na avstrijskega cesarja, kakor bi hotel, ker, kakor bi jaz ne dovolil od njegove strani niti najmanjše aluzije (pripombe) k mojim notranjim zadevam, tako se tudi jaz ne smem vmešavati v stvari njegove notranje politike. **Tudi vnaprej bom, upam, kolikor se mene tiče, opozarjal avstro-ogrsko vlado na poobljaj, ki pretili trozvezi od njenega vedenja napram italijanskim narodnjakom.**

Ti gorajšnji podatki iz spominov Crispija, so za nas Jugoslovane zelo zanimivi in nam kažejo nepobitno, katere tajne sile določujejo avstrijsko notranjo politiko proti Jugoslovanom. Zvita Italija nas s tisto preklicano »Zvezo« z nami, prav grdo pehari. Mesto, da bi ona, ki po izrečni izjavi Crispija tako zelo potrebuje našo pomoč, nam plačevala ceno Zveze, jo pa odrajuje Avstrija na račun svojih Jugoslovanov. Da taka »societas leonina«, ki poleg tega donša laškemu vinu velikih koristi na škodo Dalmacije v Istri, za nas ni koristna, mora vsakdo uvideti. Avstrijska politika nima pred očmi koristi lastne mnogojezične države, pri nas veljajo žalibog preveč ozirom na Nemčijo, Italijo in — Ogrsko. Kakor so balkanski narodi plačevali mir Evrope, tako naj avstrijski Slovani nosimo stroške trozveze.

Italijanska politika na Balkanu.

Kako si je Italija kljub odrevenemu status quo, ki ga je oficielna Evropa postavila za varuha svojega miru, mislila definitivno ureditev balkanskega vprašanja in tudi po tem naravnala svoje korake, razvidimo iz nedavno objavljenih Crispijevih zapisnikov, ki jasno kažejo dalekovidnost italijanske politike na Balkanu.

Crispi pravi: Leto 1878. je prineslo Evropi samo premirje, nikakor pravi mir. Na vzhodu ni rešeno narodno vprašanje.

Kako pa si je Crispi predstavljal rešitev tega vprašanja? Leta 1878. je pisal italijanskemu poslaniku v Carigradu glede tega tako-le: »Mi imamo pred očmi dva cilja, direktni cilj, ta je v vzdrževanju miru in indirektni cilj, ki se tiče definitivne ureditve tega vprašanja. To se mora urediti na solidni podlagi, na zdravem razumu, v smislu zedinjenja in osvobojenja krščanskih narodov evropskih, ki še niso združeni v državo, čeravno imajo vse nujne etniške in moralne pogoje, ki tvorijo narod.«

Zato je Crispi leta 1889. in leta 1897. v imenu Italije predlagal, da se balkanske države združijo v vojaško konfederacijo.

Stališče Italije do Albanije, oziroma do Avstrije glede Balkana, označuje Crispi s temi besedami: »Avstrija je dobila po berlinski pogodbi v Bosni in Hercegovini nespremenljivo mejo proti vzhodu. Ona se mora s tem zadovoljiti. Ako bi danes dopustili, da Avstrija anektira Albanijo, bi to bila za Italijo neprecenljiva škoda. Nikdar se ne sme dogoditi taka žalitev naših pravic, naše zgodovinske prošlosti. Odnosaji tesnega in srčnega prijateljstva, ki jih gojimo polnih petsto let, povzročajo, da je Albanija bližja nam, kakor pa Avstro-Ogrski.« Crispi je že leta 1890. v neki spomenici zastopal načela albanske samostalnosti in pravi: »Albanija ima v sebi vse nujne pogoje, da postane avtonomna država. Ko bi Evropa dala Albaniji enako pravico, bi s tem vršila prosvetno delo.«

Crispi je tudi zamislil ženitev sedanjega italijanskega kralja s črnogorsko knežinjo Jeleno. Do tega koraka so ga privedli sledeči politični motivi, ki jih sam omenja: prvič, stopiti v sorodstvo z obitelji, ki na nas ne bo imela vpliva; vzeti princzinjo dobre krvi; imeti v slučaju voj-

ne na Balkanu osnovno točko, na kojoj se moremo opirati.

Tako zasleduje Italija svoj cilj utrditi se na Sredozemskem morju, predvsem pa v Jadranu in ima v to svrhu vedno dva železa v ognju. Spricho jasnega cilja in dobre diplomacije Italije, se nam more le zasmiliti naša politična brezglavost in nerodnost.

Ob veliki železniški nesreči pri Medyesu navzoč Ljubljancem, ki se je pri rešilnih delih zelo odlikoval.

V sredo zjutraj med 2. in 3. uro je med postajama Erszebetvarosom in Medyesom zavozil brzovlak, ki vozi med Bukarešto in Budimpešto, v tovrni vlak, ki je stal na progi. Brzovlaka strojevodja ni ustavil, ker je ugasnila luč na zadnjem vozu tovrnega vlaka. Strašen pok je zbudil prestrašene potnike brzovlaka, s katerim se je vozil nazaj v Nemčijo tudi pruski princ Eitel s svojim spremstvom. Med potniki brzovlaka se je nahajal tudi Ljubljancem gospod poročnik 2. pešpolka v Braševu (Kronstadt) Vekoslav Adamič, ki služi že sedmo leto na Ogrskem in ki se je vozil v Ljubljano na dvamesečni dopust, ker se je na vajah prehladil. Gospoda poročnika in še enega sopotnika, ki sta spala v kupeju II. razreda, je sunek vrgel na tla. Prtljaga je padla na potnike. Ko so potniki vstali, so zagledali strašen prizor: noč se je izpremenila v dan, vse je gorelo; šipe so bile vse razdrobljene. Strašna panika je med potniki nastala, kričali so na pomoč, nekateri so bili tako neprevidni, da so poskakali iz železniških vozov v goreči plamen, ki je švilgal po tleh. V zadnjih dveh vozovih tovrnega vlaka se je namreč vnel petrolej, ki je goreč tekkel pod brzovlak. Potnikom, ki so iz voz poskakali v petrolejni plamen, je zgorela obleka. Pogumni poročnik g. Adamič je takoj zaprl vrata železniškega voza II. razreda in je energično spravil sopotnike v druge zadaj uvrščene brzovlake voze, da so lahko izstopili, kjer ni še švilgal plamen. Pruski princ Eitel se s poročnikom g. Adamičem miril razburjenje potnike, ki so kričali in se je končno posrečilo potnike pomiriti. Princ in gospod poročnik Adamič sta nosila onesvestele dame v vozove nazaj ter je prvi sam obvezoval ranjence in je v ta namen strgal več svojih nočnih srajc. Ko je pričel plamen že ugašati, se je iz Medyesa pripeljal rešilni vlak z ognjegasci, 5 zdravnikov in z rešilnimi napravami. Zavirač zadnjega voza tovrnega vlaka je ob nesreči popolnoma zgorel. Rešilni vozovi so nevarno ranjene osebe 8 do 9 prepeljali v Medyes. Princ Eitel si je vse osebe, med njimi tudi gospoda poročnika Adamiča, ki so pri rešilnih delih sodelovali, zabeležil, ko si jih je dal predstaviti. Potnike so peljali nazaj v Medyes; čez štiri ure se je voznja nadaljevala. Gospod poročnik Vekoslav Adamič je dobil pri rešilnih delih lahke opekline in mu je bila obleka ožgana. Drugi dan je princ med vožnjo povabil gospoda poročnika Adamiča k dineju in ga predstavil spremstvu. Poročniku gospodu Adamiču je bil odkazan časten prostor pri prinčevi mizi in se je princ z njim živahno razgovarjal od pol 2. do tričetrt na 4. popoldne o vseh podrobnostih v Braševu in na Sedmograškem in je zelo ljubeznjivo z njim občeval. Tolmačiti mu je moral ogrske napise, ker gospod poročnik Adamič popolnoma govori ogrsko. Princ je v razgovoru tudi gospoda poročnika Adamiča vprašal, kje da je doma in ko mu je povedal, da je Ljubljancem, je govoril o ljubljanskem potresu in se izjavil, da mu je tudi Ljubljana jako dobro znana in simpatična.

Potegnjeni Strassburžani. Vsa posadka alarmirana.

Dne 4. t. m. opoldne je bila vojaška posadka v Strassburgu zelo razburjena, razburjeni so pa bili tudi Strassburžani. Iz Weissenburga je došla namreč na guvernerja brzojavka, ki je obsegala, da se s postaje Weissenburg z avtomobilom ob 12. uri opoldne pripelje nemški cesar Viljem v Strassburg in da se poda takoj v Polygon, kjer med 12. in 1. uro popoldne alarmira posadko v Strassburgu. Takoj, ko je došla brzojavka, so pričeli bobnati po strassburških ulicah, da morajo vsi častniki in vojski v vojašnice. Okolu 12. ure opoldne so vsi vojski odkorakali na vojaško vežbališče, kjer se je že nahajal pruski princ Joakim, vsi generali in cesarski namestnik von Wedell. Okoli 3/4 na 2. uro popoldne, ko so v Berlinu brzojavno vprašali za pojasnilo, so šele doznali, da se nahaja cesar Viljem v Königsbergu. V mestu so hišni posestniki že razobesili cesarju na čast ve-

liko zastav. Pozneje se je izvedelo, da je vojske in z njimi Strassburžane pošteno potegnili odpušteni aspirant za mesto plačilnega mojstra garnizije v Metz, Keller. Radi nerednosti so nedavno Kellerja odpustili, vojaško sodišče je pa že prej izjavilo, da Keller ni zdrave pameti. Kellerju to ni bilo všeč in zato se je podal preoblečen kot poštni uradnik v guvernerjevo palačo z brzojavko, da se nemški cesar okolu 12. ure opoldne pripelje v Strassburg in da se takoj odpelje na vojaško vežbališče Polygon in da se mora posadka takoj alarmirati. Na guvernatu ponarejanja niso opazili in so naročilo izpeljali. Keller je takoj nesel prepis ponarejene brzojavke v neko uradništvu, da dokaže, da je pri zdravi pameti. Alarm posadke, ki šteje 18.000 mož, je celo mesto razburilo. Ko se je izvedelo, da je Keller vse potegnili, je veliko ljudi trdilo v svoji domisljiji, da so videli, ko se je cesar Viljem izkrcal iz državnega zrakoplova na vojaškem vežbališču.

Dnevne novice.

+ **Ali bo boljše?** Izvestni široko-ustneži, ki so hoteli, naj bi se Avstrija z Rusijo spoprijela, so postali zadnje čase čudovito ponižni. Sam cesar je s svojim lastnoročnim pismom na carja Nikolaja dokumentiral, da si želi z veliko sescedo miru in prijateljski odnosajev, ki jih naša diplomacija ni mogla doseči. Korak našega cesarja kaže edino pravo pot, kako more naša monarhija doseči na svetovnem torišču uspehov. Mi pribijemo danes eno samo dejstvo: Priprave, ki so jih velesile za časa balkanske krize ukrenile, se v nobeni državi tako hudo ne občutijo kakor v Avstriji. Finančno mizerijo, v kateri tičimo, je priznal sam sekcijski šef finančnega ministrstva. Vrh tega prihajajo poročila (celo v vojaških revijah), kako nezadostno je za naše vojske na meji preskrbljeno, kar našega ugleda ne more povečati. Na drugi strani pa izvemo, da so ruske finance naravnost sijajne. Spricho tega je bilo svoječasno hujskanje na vojsko pri nas naravnost zločinsko. Po miru na Balkanu bo nujno treba, da se v naši diplomaciji z veliko metlo pomeče, da bomo z Rusijo mogli prijateljsko shajati, če ne več, in da bomo z balkanskimi državami sklenili dobre pogodbe ter se jim tudi politično približali. Naše mesto je ob strani balkanske zveze, ako hočemo na Adriji kaj pomeniti. Potem bo Nemčija hodi la za nami, ne pa mi za njo, kakor je to žalibog dozdaj bilo, ne da bi mi imeli od tega kaj koristi. Če se hočemo politično in gospodarsko dvigniti, pa bomo morali tudi svojo notranjo politiko izpremeniti. Ni namreč nobenega dvoma, da finančna mizerija pohaja po precejšnjem delu tudi iz brezumne nacionalitetne politike naših vlad in dragega ustroja naše ustave, ki je uničum na celim svetu. Če balkanske vojske in njene posledice ne bodo naših državljanov izbrihtale, potem ne vemo, kaj bi moralo še nad Avstrijo priti.

+ **Nemci bi radi postali kulturo-nosci na Balkanu.** V akademčni menzi na Dunaju je čitati oglas nemških dijakov, v katerem pozivajo svoje nemške tovariše, da se resno lotijo učenja bulgarskega jezika. Vedo namreč, da je vojna Bulgarom pobrala mnogo inteligence, katere mesta bi sedaj radi zasidli Nemci. Pa menda ne bo kruha iz te moke.

+ **Nova gasilska zveza.** Kakor smo zvedeli, se snuje za Kranjsko nova gasilska zveza. Deželni odbor je vsled nasprotovanja liberalcev v sedaj obstoječi gasilski zvezi prišel do prepričanja, da je ne more več imeti za svoj strokovni organ. Dalje se je izkazalo, da tudi gasilnim društvom ne kaže ostati v tej zvezi, ki je v nasprotju z deželnim odborom. Zato so sklenili razni gasilski zaupniki, da osnujejo novo gasilsko zvezo, ki bode imela pravila tako napravljena, da bodo odgovarjala zahtevam deželnega odbora in da jo bo imel lahko za svoj strokovni organ. Kakor naglo se pravila predložijo vladi v odobrenje, bomo to objavili.

+ **Važno za gasilska društva.** Na naše uredništvo, kakor tudi na deželni odbor ter na zaupnike stranke prihajajo z raznih strani vprašanja, od koga bodo dobili ponesrečeni ognjegasci podpore, ako izstopijo gasilna društva iz dosedanje gasilske zveze. Pri deželnem odboru smo poizvedeli o stvari sledeče: Podpore za ponesrečene gasilce se imajo po novi postavi deliti iz novega tretjega odstotka, ki ga plačujejo zavarovalnice. Prej so namreč zavarovalnice plačevale za gasilstvo samo dva odstotka, ki sta bila namenjena za podpore društev in podpore ponesrečenih gasilcev. Po novi postavi pride k tema dvema odstotkoma tretji odstotek, ki je izključno namenjen za poravnanje škode oziroma poškodbe pri požarih. Delile se bodo podpore ponesrečenim ognjegascem po posebnem regulativu, ki ga izdasta skupno de-

želni odbor in deželna vlada. Podpore deli po tem regulativu popolnoma samostojno samo deželni odbor in nihče drugi. Gasilska zveza s temi podporami nima nič opraviti. Če ima ona kake svoje lastne fondе, lahko iz njih daje podpore. Iz gasilskega fonda pa daje podpore samostojno deželni odbor sam. Seveda se bo deželni odbor oziral pri delitvi podpor na mnenje deželne gasilske sveta, ki si ga je izbral kot svoj strokovni organ. Če tedaj društva izstopijo iz one gasilske zveze, ki deželnemu odboru nasprotuje, naj bodo brez skrbi zaradi podpor.

Okrajni glavar v Postojni dr. Anton Pilshofer je postal tajnik c. kr. deželne vlade.

Nevarnega tička v osebi trgovskega pomočnika Ivana Sekirčnika, pristojnega v Cerklje pri Kranju, so zaslačili na pustni torek na gorenjski železnici. Izdal se je, ker se je peljal brez železniške karte. Službujoči izprevodnik je takoj naznanil postajnačelniku v Kranju, ki je poslal železniškega uslužbenca Fugino javit orožnikom v Kranju, da se je pripeljal nevaren individuum. Kmalu so ga zalotili. Sekirčnik videč, da mu je roka pravice za petami, je izkušal uiti, pa ga je dohitel orožnik z nasajenim bajonetom. Pri aretaciji so dognali, da je Sekirčnik hotel ukrasti svoji teti poštno - hranilnično knjižico s 700 K in dvigniti denar na pošti v Kranju.

Zidarski mojstrski izpit so napravili pri c. kr. deželni vladi v Ljubljani sledeči kandidati: Anton Medved, zidarski mojster iz Podgorja pri Kamniku; Fr. Živec, zidarski polir iz Oseka pri Gorici, stanujoč v Ljubljani; Ivan Ronko, zidarski polir iz Cirknice, stanujoč v Starem trgu pri Ložu; Franc Urh, zidarski polir iz Borovnice; Rudolf Hansa, zidarski polir v Gradcu; Karol Korošec, zidarski polir v Rečici na Štajerskem.

Novice iz Amerike. Z nožem je sunil v Spruce, W. V., Anton Primšar, doma iz Dolenjevasi pri Cerknici, 28 let starega Janeza Jermana iz Cerknice pri Rakeku. Jerman je umrl, Primšar je pa pobegnil čez mejo. — V Huntingtomu, Ark., se je pri eksploziji v jami smrtno ponesrečil Konrad Jeglič.

Iz št. Janža. — Sejmi. Ker so se to leto izpustili v pratiki sejmi v št. Janžu na Dolenjskem, zato se opozarja, da se bo vršil sejm kakor po navadi prvi kvaterni torek, to je dne 11. svečana t. l. — Županstvo št. Janž.

Poučno potovanje srednješolcev. »Dunajska Urania« priredi letošnji veliki teden pod vodstvom strokovnjakov učiteljev poučno potovanje srednješolcev, ki si ogledajo postojnsko jamo, Trst, Miramare, Oglej, Brionske otoke, Pulj, podzemске jame pri Reki in Škocjanu ter Gradec.

Predavanje na Viču. Jutri zvečer bo g. dr. Grivec imel skioptično predavanje o Balkanu v izobraževalnem društvu na Viču.

Poročil se je gospod Anton Vratačnik, stražmojster v Škocijanu, z gospodično Josipino Korenčanovo iz Naklega.

Umril je v Veliki Loki zapuščen od vseh bivši trgovec na Čatežu Jurij Ravnikar.

Sankaška dirka. Iz Radovljice nam poročajo: Ljubitelji zimskega športa so priredili preteklo nedeljo zanimivo sankško dirko na Lancovškem sankališču pri Radovljici, ki se je kljub dokaj slabemu vremenu prav dobro odnesla. Sankališče je dolgo ravno 800 metrov. Kot sodniki so bili: c. kr. major g. Hrašovec, c. kr. deželni sodni svetnik g. Fr. Regally in c. kr. sodnik g. E. Luschn. Dam je tekmovalo 5 in sicer so prevozile sledeče dame: gđ. Julči Vovk, Bled, v 1 m 48.1 sek. kot prva, gospa Minka Hrašovec roj. Hofmann, soproga c. kr. majorja, v 1 m 50 sek. kot druga zmagovalka, gđ. K. Anders v 1 m 52 sek., gospa Chladkova v 2 m. 4 sek. in gđ. A. Kenda, Kamnik, v 2 min. 49 sek. — Vroč je bil boj za prvenstvo med gospodi: prvo darilo je odnesel gospod Karol Mencinger iz Ljubljane v 1 min. 45 sek., a drugo gospod Ciril Vilfan v 1 min. 47 sek. Sledili so jim gospodje Alfons Mencinger iz Ljubljane v 1 min. 51.2 sek., c. kr. gozd. komisar Jenčič v 1 min. 55 sek., c. kr. davčni official Kreinz v 1 min. 55.2 sek. in zadnji v 1 min. 57.3 sek., ki je imel to nesrečo, da je v sredi sankališča padel. — Na dvosedeh sankah sta odnesla dobitke: brata gospoda Alfonza in Karla Mencinger, Ljubljana v 1 min. 31.2 sek. prvi, a druga sta priporila gđ. J. Vovkova in gospod C. Vilfan v 4 min. 43.1 sek. — Sledili so jim gg.: Jenčič iz Gerlevč v 1 min. 58 sek. in gđ. A. Kenda ter gospa M. Regallyjeva v 2 min. 27.2 sek. — Zanimiva in za domačine poučna je bila slednjič dirka na domačih ratičah, katere so se smeli udeležiti edino le domači in iz Lancovega. Tekmovalo je pet ratič in sicer so prevzeli sankališče sledeči tekmovalci:

I. Šrajev - Kunčič v 1 min. 39.3 sek., II. Ropotov - Tomaževac v 1 min. 52.2 sek., III. Majdink - Azman v 1 min. 54.2 sek., IV. Preve Jože - Vogelink v 1 min. 55.1 sek. in kot V. Preve Matija - Zupan v 2 min. 4.4 sek. — Prvi trije so odnesli darila. Zadnja dirka, to je med domačimi, nam je pokazala, da vedo domačini iz Lancovega ceniti to zimsko veselje, ker vedo, da prinaša občini vsako leto mnogo dohodkov, a slednjič nam je to tekmovalstvo prineslo dobro spričevalo, da so Lancovčani prav sposobni, da bi se lahko šli merit z marsikaterim tujimi priznanimi sankarji, če bi imeli reden pouk v tej stroki. — Sklepno moramo povedati, da so k tej lepo uspeli tekmi, ki je bila pač le prvi poskus v skromnem obsegu, veliko pripravljenosti vrli domačini iz Lancovega, na čelu jim povzetni župan gospod J. Derič, ki se ni strašil ne dela, ne stroškov, kakor tudi lancovski občinski odbor, ki je šel dejansko na roko prirediteljem te prve tekme. Hvala jim iskrena. Upajmo, da ni to prva, a tudi ne zadnja tekma na lepem Lancovškem sankališču.

NOTRANJE POLITIČNE ZADEVE.

Parlamentarne zadeve. — Jamčenje za škodo, po uradnikih povzročeno. — Gališka deželna preosnova. — Sprava čeških krščanskih strank. — Bosensko-hercegovski jezikovno vprašanje.

Finančni odsek je včeraj glasoval o drugi skupini osebnodohodninskega davka. Napovedana je bila glede na obdavčenje redov obširna debata, a je iztekla zelo jalovo in so bili sprejeti predlogi poročevalca. — Justični odsek je dovršil razpravo o drugem oddelku odvetniškega reda. — Gosposkozborničnim članom so dostavili predlog dr. Ungerja, ki predlaga postaviti po kateri naj država, dežele in občine jamčijo za škodo, ki jo povzroči v službi kak uradnik. Zahteva po odškodnini zastara čez tri leta in se mora vložiti zahteva za odškodnino glede na državne in deželne uradnike državnemu, glede na občinske uradnike pa pristojnim deželnim sodiščem. — Dne 5. t. m. so se nemški češki poslanci posvetovali z grofom Süttrghom o nadaljevanju pravnih pogajanj med Čehi in Nemci. — Poljska ljudska stranka je zagrozila z obstrukcijo v gališkem deželnem zboru, če se glede na volilno preosnovo gališkega deželnega zbora ne doseže med poljskimi strankami kompromis. Če se kompromisna pogajanja izjalovijo, se gališki deželni zbor sploh ne skliče. Z Rusini se prično šele pogajanja, ko se zedinijo poljske stranke glede na preosnovo gališkega deželnega volivnega reda. — »Našinec« poroča, da so se spravili pristaši češke krščanske socialne stranke in pristaši krščanske ljudske stranke. Glede na jezikovno vprašanje v Bosni in Hercegovini se je doseglo sporazumljenje, ker je vlada priznala, da je glede na jezikovna vprašanja kompetenten bosensko-hercegovski sabor.

Štajerske novice.

Važnost obrtnega vprašanja za spodnještajerske Slovence. Iz Celja: Nedavno se je pisalo v nemških listih, koliko tisočakov žrtvuje nemško društvo »Südmark« za ponemčevalne namene. Nad 100.000 K gre vsako leto za razne germanizatorične zavode, za podpore obrtnikom, trgovcem in uradnikom. Zlasti pa se trudi »Südmark« pridobiti zase obrtni stan in obrtni naraščaj z najrazličnejšimi subvencijami itd. Obrtno vprašanje je glavna rana spodnještajerskih Slovencev v mestih in trgih. Osobito moramo reči, da zastoj pričačujemo lepše bodočnosti za naše trge in mesta, ako si ne vzgojimo in pridobimo za slovensko stvar obrtnikov in trgovcev. Je to prevažno narodno, a obenem socialno vprašanje, katerega se moramo enkrat resno lotiti. Imamo sicer v Celju »Splošno slovensko obrtno društvo«, vendar opažamo, da je veliko premalo zanimanja za to društvo, osobito od strani obrtnikov samih. Je žalostna resnica, da so naši obrtniki v tem oziru silno mlačni in da jih ni mogoče zbrati in organizirati, ker so ali preveč narodno nezavedni ali pa gospodarsko preveč odvisni od Nemcev. Še na eno stvar moramo opozoriti: na vprašanje obrtnih zavetišč in obrtnih nadaljevalnih šol. Ministrstvo za javna dela je samo sporočilo misel, naj se povsod snujejo in gradijo obrtna zavetišča in je v ta namen obljubilo izdatne podpore. Žalibog, da so se teh vajeniških zavetišč v naših obmejnih krajih oprijeli samo Nemci, katerim gre pri tem dežela in država na roko. Proti temu moramo tudi Slovenci nekaj postaviti. Naloga »Slovenske Straže« je, da v vseh narodno - izpostavljenih krajih (v Celju, Mariboru in Ptuj) ustanovi vajeniška zavetišča in rokodelske domove, ki naj bodo središče in zbirališče našega obrtništva, zlasti obrtniškega naraščaja. To je prevažno so-

cialno, a obenem tudi narodno vprašanje za obmejne Slovence.

Dva Zagrebčana ob izletu na Hum aretirana kot »špijona«. Uradnika I. hrvaške hranilnice gg. Edvin Meixner in Dragotin Pavlič sta preteklo nedeljo napravila izlet na Hum. Ko sta šla v Hrastniku v neko gostilno, so se takoj v gostilni pojavili orožniki ter ju aretirali, češ, da sta skoro gotovo »srbska špijona«. Izletnika nista imela seboj legitimacij, kar je pri orožnikih sum še povečalo. Orožniki niso pustili, da bi brzojavila na policijo v Zagrebu, ampak so ju odvedli v Laško. Tu so ju zaprli v zapor, namenjen zločincem. V tem mrzlem zaporu, v katerem se okno ni dalo niti zapreti, sta morala izletnika celo noč premišljevati o prijetnosti nedeljskega izleta. V ponedeljek zjutraj sta aretiranca prosila ječarja, naj jih vendar pelje k preiskovalnemu sodniku, pa ječar jima je dejal, da ima sedaj sodnik važnejša dela. Ob 11. uri dopoldne sta šele smela brzojaviti v Zagreb na policijo, svojemu zavodu in sorodnikom. Kmalu so dosle brzojavne legitimacije, pa preiskovalni sodnik je dejal, da tem brzojavkam ne veruje, »ker sta srbska špijona lahko v zvezi z onimi v Zagrebu.« Tako sodnik ni verjel niti zagrebški policiji in je dal gg. Meixnerja in Pavliča uklenjena pod eskorto, kot bi bila kako razbojnika, odpeljati v Celje! Tu so vsakega posebej zaprli med navadne zločince, niso jima hoteli dovoliti niti lastne hrane ter sta morala opravljati dela najnižje vrste kot jih morajo izvrševati obsojenci. Izpustili so ju šele, ko se je pripeljal iz Zagreba v Celje oče g. Pavliča, finančni svetnik gosp. Pavlič ter osebno interveniral. Take prijetnosti doživi izletniki v — Avstriji. Ali bodeta dobila izletnika kako zadoščenje?

Umrla je profesorju dr. Arnejcu v Mariboru hčerka Cvetana.

Nov nemški odvetnik v šoštanju. V šoštanju je otvoril odvetniško pisarno dr. Karol Petritschek.

Sadovi odpadništva. Celje. V torek zvečer se je tukaj ustrelil bivši trgovec v Gorici, Anton Bohinski. Pravzaprav se je pisal Bovha ter je brat tajnika pri »Lastnem domu«. Pred kratkem je prestopil k protestantizmu ter si svoje ime spremenil. V enem izmed pisem, katere je pred smrtjo pisal, zahteva, da se mora na protestantovskem pokopališču pokopati. Baje se je našlo pri njem za nekatere osebe zelo kompromitujoče pismo, katero se je sodniji izročilo.

Umrla je v Mariboru gospa Ana Košir, vdova r. deželno - sodniškega svetnika Ivana Koširja iz Škofje Loke, v visoki starosti 97 let.

Umril je v Lipi pri Štoreh veleposesnik Valentin Kovač, star 77 let. Svojčas je bil župan v Teharjih.

SRBI IN KONKORDATI Z RIMOM.

Srbski državni svet je dovolil 25.000 dinarjev za delegate, ki se odposlajo v Rim, da se pogajajo o konkordatu Srbije z Rimom.

POGAJANJA BOLGAROV S TURKI.

V Belgradu odločno dementirajo poročila, da bi se Bolgari v Carigradu tajno s Turki pogajali.

PRINC HOHENLOHE V PETERBURGU.

Z Dunaja se poroča, da so princa Hohenloha v Peterburgu zelo ljubeznivo sprejeli. V avdienci pri caru se je princ mudil nad eno uro. Značilno za razpoloženje v poljskih krogih je pa poročilo, ki je razširjajo, da so princa v Peterburgu zelo hladno sprejeli.

Primorske vesti.

Odstop poveljnika vojne mornarice. Kakor se iz zanesljivih virov čuje, se bo poveljnik vojne mornarice, admiral grof Montecuccoli, tekot tega meseca poslovil od svojega brodovja in stopil v stalni pokoj. Slovo bo, kakor se izza kulis čuje, kar najsijajnejše. Celo vojno brodovje se bo zbralo v Fasanskem zalivu, kamor bo došel admiral grof Montecuccoli okoli 20. t. m. Tam je nameravana velika slavnost, po kateri bo najbrže celo brodovje spremilo svojega dolgoletnega poveljnika v Trst, kjer se ima izvršiti zadnji pozdrav. Naslednik postane, kakor se čuje, najbrže sedanjí inspektor vojnega brodovja, podadmiral Anton Haus.

Ustrelil se je v Pulju v svojem stanovanju delovodja mornaričnega stavbnege urada, po imenu Sardovsky. Težko ranjenega so prepeljali v mornarično bolnišnico. Vzrok samoumora ni znan.

Pustni torek v Gorici. Kakor je sploh navada po južnih mestih, je bilo tudi te dni po Gorici zelo pisano življenje. Korsa sicer ni bilo z izjemo enega samega voza, tembolj pa je bil cel Travnik poln občinstva, ki se je ob krasnem vremenu obmetavalo s konfetijem. Veliko smeja je posebno vzbujala skupina orožnika, ki pelje zvezanega nepridiprava v zapor. Seveda oba je zapazilo resnično oko postave, ki ju je povabilo na policijo. Tam

so gospodu orožniku vzeli leseno puško in ga zopet izpustili.

Zaroka. Zaročila sta se gosp. Rojc Josip, c. kr. sodnik v Sezani in gospica Mici Amfova iz rodbine gosp. Fr. Amfa v Sezani.

Drug žalosten slučaj pusta v Gorici. Na pustni torek sta bila v neki gostilni blizu Kornja uslužbenec državne železnice Sattler in Ivan Privac, kurjač iz Dobrove pri Ljubljani. Že vinjena sta se sprla in Sattler je udaril Privaca tako močno s steklenico po glavi, da je ta padel težko ranjen na tla. Prvo zdravniško pomoč mu je dal dr. Dereani.

Tramvaj povozil dva vola. V torek ob 11. uri 30 minut dopoldne je zavozil monter Ant. Štrukelj z električnim tramvajem v Gorici v voz kmeta Petra Podboršček iz Derkelj, kjer sta bila vprežena dva vola. Vola sta težko poškodovana. — Podboršček je bil zavarovan.

Tatovi na delu. V ponedeljek zvečer so neznani tatovi vlomili v stanovanje gospoda poštarja Gregorčiča iz Prvčine in mu ukradli okrog 500 K.

Tatvina na pošti. Te dni je dobila gospa P. K., ki stanuje v ulici Navalj v Trstu, z Dunaja reklamiran zavitek, ki bi bil moral vsebovati kuponov za 2000 K v papirjih javnega kredita. Zavitek je bil poslan z Dunaja dne 29. januarja t. l. Ko ga je gospa odprla, je videla, da je izginilo iz njega 1551 K 40 vinarjev v kuponih. Zavitku se pri prejetju ni poznalo, da bi ga bil kdo odpiral. Dognati pa še dosedaj niso mogli, da-li se je tatvina zgodila na Dunaju ali Trstu, ali pa med vožnjo. Organi javne varnosti zasledujejo tajinstveno zadevo.

GOVOR NEMŠKEGA CESARJA VILJEMA.

Vzhodno pruskem deželnem zboru je dne 5. t. m. ob slavnostni stoletnici vojske proti Napoleonu I. leta 1813. govoril cesar Viljem daljši govor, v katerem je naglašal, da je stopilo na mesto vojnih junaštev blagodejno mirovno delo: trgovina procvita, veda in tehnika napreduje. Mesto in dežela živita v blagostanju, a dogodki pred sto leti nas opominjajo resno, da blagostanje, moč in ugled ter vojne lavirike same ne zagotavljajo usode in bodočnosti narodov, marveč le v npravnstvena moč naroda, ki temelji v strahu božjem, izvrševanju dolžnosti in v ljubezni do kralja in domovine. Gojimo ideale in vero in je množimo v požrtvovalni službi za domovino.

Gospodarstvo.

Kletarski tečaj se vrši od 25. do 28. t. m. pri državni vzorni kleti v Rudolfovem specialno za gostilničarje in vinotorce. Sprejme se še kakih deset udeležencev. Kdor se želi udeležiti, naj se zglašita takoj. — B. Skalicky, c. kr. vinarski nadzornik v Kandiji pri Rudolfovem.

Cerkveni vestnik.

Postne govore v župnijski cerkvi Marijinega Oznanenja v Ljubljani bo letos imel č. P. Benvenut Winkler. Predmet: Zvest ostani dobri materi. Govor vsak torek ob 6. uri zvečer.

PROPAGANDA ZA NEODVISNO POLJSKO.

Začasen odbor, ki vodi propagando za neodvisno Poljsko in ki je sestavljen iz socialno demokratske rusko-poljske, gališke socialno demokratske in iz poljske napredne demokratične stranke, je pozval vse poljske rajfajnovke in zadrage, da naj nakažejo del čistega dobička poljskemu armadnemu zakladu. Poljski narodni svet je pa določil poseben meščanski odbor, ki naj bi v slučaju kake vojske branil narodne poljske koristi. Meščanski odbor je izdal oklic, ki poljsko družbo poziva, da naj v slučaju potrebe natančno sledi odborovim ukazom.

Ljubljanske novice.

Ij Prevzvišeni g. knezoškof dr. Anton B. Jeglič se je danes odpeljal na Dunaj k pogrebu rajnega kardinala dunajskega nadškofa dr. Nagla.

Ij Krščanska ženska zveza ima v petek, t. j. 7. t. m., ob 4. uri redno predavanje v »Ljudskem domu«. Predava č. g. dr. Jos. Jerše.

Ij Odbor Vincencijeve konference Marijinega Oznanenja vlnudno naznani svojim članom, da se bodo običajne tedenske seje v prihodnje vršile vsak ponedeljek ob 6. uri zvečer. Prihodnja seja bude torej v ponedeljek, to je dne 10. febr. t. l. ob 6. uri zvečer. Na obilno udeležbo opozarja odbor!

Ij Posebni vlak je peljal skozi Ljubljano 400 Turkov iz Soluna v Bosno.

Turki samimi in je bilo 500 mož ubitih. — V Svilenu se vsled kanonade pred Odriom trese zemlja.

GRKI PRED JANINO.

Pariz, 6. februarja. »Tempsu« se iz Aten poroča, da obstreljevanje Janine dororo napreduje. Turška baterija na trdnjavi Sv. Nikolaja na cesti v Janino je umolknila.

ALBANSKI SE DVIGAJO.

London, 6. februarja. »Times« poroča, da se Albanci okoli Debara dvigajo. Srbi so baje 36 albanskih vasi zaradi upornosti zažgali.

KORICA V TURŠKIH ROKAH?

Dunaj, 6. februarja. »Zeit« izve iz Soluna, da se vest, da sta Gjavid in Kara Said paša zopet zavzela Korico, ondi potrjuje.

GRŠKO - SRBSKO RAZMERJE.

Belgrad, 6. februarja. Po avdijenci s Pašičem je bil grški ministrski predsednik Venizelos sprejet v dolgi avdijenci od kralja Petra. V konferenci Venizelos s Pašičem se je konstatiralo popolno soglasje obeh vlad glede politične situacije, ustvarjene vsled nadaljevanja vojske. Venizelos je dobil v Belgradu brzojavko bulgarskega min. predsednika Gešova, naj se oglasi v Sofiji Venizelos bo tej želji ugodil. Pri dejeunerju, ki mu ga je priredil Pašič, se je Venizelos o položaju zelo optimistično izražal.

× × ×

ZADNJE VESTI Z BOJIŠČA. VELIKA BULGARSKA ZMAGA NA GALLIPOLSKEM POLOTOKU.

Sofija, 6. februarja. (Oficielno.) Bulgarske čete so včeraj turško armado na gallipolskem polotoku južno od reke Kavak porazile. Turška armada se je, zasledovana od Bulgarov, v velikem neredu umaknila. Bulgarske čete so prodrlle do Bulaira, tako da se nahaja vsled teh uspehov skoro vse obrežje Marmarskega morja v rokah Bulgarov.

KAKO TURKI O BULGARSKI ZMAGI POROČAJO.

Carigrad, 6. februarja. (Oficielno.) Švračnik, ki stoji z enim delom svoje armade na gallipolskem polotoku, je z nekaj polki prodrl do reke Kavaka, kjer se je pričel boj, ki je trajal do večera in se končal ugodno za nas. Naše čete so se nato vsled že prej sklenjene dispozicije umaknile do Bulaira, ne da bi jih sovražnik zasledoval. Drug oddelek sovražnika je prodrl do Myrloftlo ob Marmarskem morju in zasedel ta kraj, ki je bil varovan le od nekoliko prožnikov. Drug del sovražnika je prodiral proti Sarköju, a mu je turška korveta »Zahaf« prizadela občutne izgube, vsled česar sovražnik ni mogel prodreti dlje nego do kraja Kamilo.

OBSTRELJEVANJE ODRINA.

Sofija, 6. februarja. (Zasebno.) Obstreljevanje Odrina se nadaljuje. Bombardement je zlasti na južni in jugovzhodni strani uničevalno učinkoval. Turško trdnjavo topništvo odgovarja slabo in neredno. Bulgari so zasedli vas Pavlikiköj in svoj oblegovalni obroč zopet bližje pomaknili. Ogenj iz Odrina se vidi do Svilena. Bulgari so z nočnim naskokom zavzeli fort severozapadno od Arnavtköja in vjeli 800 Turkov. Bulgarska vlada je prošnja, da bi konzuli in civilni prebivalci smeli iz mesta ali da bi se določila nevtralna cona, odklonila.

DRUGE VESTI IZ CARIGRADA.

Carigrad, 6. februarja. Bulgarske čete so na čataldški črti zažgale Izzedinköj in druge vasi.

Veliki vezir se je vrnil iz Čataldže. Vlada je dala dvema laškima štacijskima ladjama dovoljenje, da smeta skozi Dardanelle.

× × ×

NAJRAZLIČNEJŠI GLASOVI O SARJEVEM PISMU.

Dunaj, 6. februarja. »Rusko Slovo« piše, da cesarjevo pismo na cara obravnava vprašanje vloge Avstrije in Rusije pri eventualni delitvi Turčije. Baje se v kratkem snideta grof Berchtold in Sazanov. »Neues Wiener Tagblatt« pa izve iz Peterburga, da pismo cesarja pač pomeni mirno rešitev vseh vprašanj, da pa sicer ni velike važnosti, ker bodo podrobnosti določili diplomati, ne pa vladarja.

VESTI O BERCHTOLDU DEMISIJI.

Budimpešta, 6. februarja. Tudi tukajšnji listi pišejo, da bo grof Berchtold po balkanskem miru odstopil, njegovo mesto pa bo baje zasedel grof Czernin.

PANSLAVISTIČNE MANIFESTACIJE V RUSIJI NISO PREPOVEDANE.

Peterburg, 6. februarja. Oficielno se poroča, da vest, da je vlada prepovedala shode slavjanofilskih društev, ne odgovarja

resnici. Taki shodi se bodo slejkoprej smeli vršiti.

× × ×

PAPEŽ BOLAN?

London, 6. februarja. »Daily Mail« poroča, da Sv. Oče že več dni leži in nikogar ne sprejema.

VPRAŠANJE REZERVISTOV.

Budimpešta, 6. februarja. Glede podpor rodbinam rezervistov, ki so na meji, se vrše pogajanja med domobranskim in finančnim ministrom.

LAŠKA FAKULTETA V BUDGETNEM ODSEKU.

Dunaj, 6. februarja. Budgetni odsek je odklonil vsi odgovorila predloga poslancev dr. Verstovška in Gostinčarja začel razpravljati o ustanovitvi laške fakultete v Trstu. Poslanec Erler je nato začel obstrukcijski govor, katerega dozdaj še ni končal.

VPRAŠANJE RESKE ŠKOFLJE.

Reka, 6. februarja. Škof senjski Rok Vučić je uredniku »Rečkih Novin« izjavil, da mu je cesar predlaskem rekel, da on v odcepitev Reke od senjske občine ni privolil in tudi ne bo privolil. Škofu o kakšni nameri Reke odcepiti ni nič znanega. Ta vest se najbrž zato razširja, da bi se videlo, ali bi se Hrvati temu sploh resno uprli.

ABRAHAMOWICZ PRI CESARJU.

Dunaj, 6. februarja. Cesar je sprejel v avdijenci poljskega poslanca Abrahamowicza. Avdijenca je v zvezi s poljsko-ruskim vprašanjem.

BIVŠI ČEŠKI NAMESTNIK.

Meran, 6. februarja. Stanje bivšega češkega cesarskega namestnika grofa Coudenhove se je poslabšalo.

PRINC EITEL FRIDERIK.

Budimpešta, 6. februarja. Pruski princ Eitel Friderik, ki je včeraj komaj utekel življenjski nevarnosti na progi, je danes dospel semkaj.

ŽRTEV POKLICA.

Dunaj, 6. februarja. Inženir Szmaric (?), ki je v Črnigori izvrševal samaritansko službo, je v Podgorici umrl.

STRASBURŠKA KÖPENIKIADA.

Berolin, 6. februarja. Mož, ki je ves Strasburg potegnil, da pride cesar Viljem garnizijo inšpicirati, se ne piše Keller, nego Wolter in je bivši računski podčastnik. Pri preiskavi je izjavil, da se je hotel maščevati, ker so takrat, ko so ga radi različnih nerednosti odslavili, navedli kot vzrok, da »ni normalen«. Zdaj so se menda prepričali, da je zadosti pameten. Wolter se je že dan prej bahal, da bo nekaj takega naredil, da bo ves svet pokonci. Vedel je za tajno znamenje, po katerem se na pošti spozna, katera brzojavka je res cesarjeva. Pod brzojavko je podpisal: »Wilhelm, rex.« Najbolj smešno je, kako se je princ Joachim, ki na strasburški univerzi študira, hitro odpeljal na kolodvor svojega očeta čakati. Cesarski namestnik je prišel v gala-uniformi. Nemški listi so pridelili posebne plakate, francoski listi onstran meje pa celo posebne izdaje, v katerih so naznanili, da pride cesar Viljem strasburško garnizijo sam mobilizirati! Neki francoski listi so pa naznanili, da je cesar že prišel in odredil naglo mobilizacijo proti Franciji. Na kolodvoru je bilo vse črno ljudstva. 18.000 vojakov je čakalo do dveh popoldne, ko se je stvar pojasnila. Nato so v mestu zastave zopet pospravili.

BANKA SAMO ZA ŽENSKE.

New York, 6. februarja. Tukajšnje suffragetke hočejo ustvariti banko, ki bo samo za ženske.

POŽARI.

Mürzzuschlag, 6. februarja. Tukaj se je vnel požar v skladišču za svetilke na južnem kolodvoru. Skladišče je pogorelo.

Bombay, 6. februarja. Starodavno mesto Tatta že tri dni gori.

Razne silvari.

Samozavestni revolucionarji na španskem. Prevratnik Lerroux, ki vodi revolucionarno zaroto na Španskem, je v nekem g'edišču v Madridu imel zelo drzen govor, v ko'em je pohvalil kralja, češ, da je prvi izmed španskih vladarjev dokazal, da mu je ustava sveta in je vsled tega še dalje pustil na vladi levico. Kralj zasluži zato spoštovanje, zaupanja pa ne. Predvsem se morajo v okolici kralja izvršiti spremembe. Kraljevi materi treba vzeti ves vp'iv, ki mora tudi zapustiti dvor. Če bo monarhija poskušala, liberalno vlado vreči, se bo pričel boj za konec. Samo revolucija more izboljšati razmere v Španiji. Konečno je Lerroux že dejal, da je in ostane revolucionar, čeravno hodi h kralju. Govor razodeva popolno samozavest revolucionarnih strank na Španskem, ki so kralja že davno omotile in so danes na tem, da dobe izključno oblast nad njim ter mu nekega dne pokažejo vrata.

Izvedenci in pravoreki. »St. D.« nam piše: Kakor znano, je tajni svetnik dr. R. Pattei že zdavnaj opozoril s svojim predavanjem »O boju za pravno znanstvo« na važnost vpoklicanja tehniških svetovalcev v sklepači kolegij pri razsodbah v čisto tehniških procesih in pokazal zlasti na dobre uspehe v pravorekih senatu v patentnem uradu, ki je sestavljen iz juristov in tehnikov. S tem se je postavil vpliven jurist na stališče onih, ki že zdavnaj zahtevajo, da se zasedejo sodni'e z izvedenskimi sodniki, ki zasledujejo v prvi vrsti resen cilj na polju obrtnega pravarstva. Če ne drugo, pa je postala želja po večjem vp'ivu izvedencev na take razsodbe že zelo splošna in društvo »Avstrijskih kemikov« je tudi že napravilo dobro motivirano vlogo na justičnem ministrstvu. V nasprotju s tem pa je zavzel pred kratkim sodnik dr. E. Krautmann stališče v neki publikaciji »Kazenskopravno jamstvo obratovodja v slučajih nezgod«, da ni potreba širšega od sedanjega sodelovanja izvedencev, ako odgovarjajo njihova podana mnenja upravičenim zahtevam. Profesor dr. Wegscheider oponira Krautmannovim izvajanjem, da bi bilo čisto potrebno, da se izvedenci ne zaslišujejo sami kakor priče, ampak da bi bili pri ustvarjanju sklepov vsaj s posvetovalnim glasom soude'eženi, pa se ne mora zahtevati sodelovanje izvedencev tudi pri formuliranju splošnih pravnih izrekov. Wegscheider pride končno do zaključka, da kolegij, ki je sestavljen samo iz juristov, ne more izvedencem v vseh slučajih niti staviti smoternih vprašanj. Način, kako naj se okrepi vpliv izvedencev, bo v bodočem, kajpada, še predmet resnih študij, toda to okrepitje je v bodočnosti za moderno juridicijo neizogibno, zakaj ta naj razume o čemer sodi. Dr. Pattaj pa gre odkritosrčno zahvala za to, da je zopet sprožil na zgleden način vprašanje o tehničnem sodniku ter ga spravil v ospredje javnih interesov.

Velika nesreča v Lvovu. Stena se podrla in zasula rodbino 7 oseb. V Lvovu se je ponoči 4. t. m. podrla požarna stena neke trnadestropne stavbe in padla na sedmo enonadstropno hišo, v kateri je spala rodbina 7 oseb nekega Budaka, ki je bila zasuta. Budak je mrtev, ostali rodbinski člani so pa smrtnonevarno ranjeni.

Panamski prekop v nevarnosti, da se podsuje. »New-York-Herald« poroča, da se je 16. in 19. januarja ob prekopolu Panama na več krajih zopet posedala zemlja. Prekop je v veliki nevarnosti, ker se boje, da ga zasuje 125.000 m³ zemlje.

Veliki viharji v Vzhodnem morju. Več ladij ponesrečilo. Na Vzhodnem morju so divjali viharji, kakršnih po izjavi mornariških oblasti najstarejši ljudje ne pomnijo. Pri Bornholmu se je razbil ruski parnik »Odesa«, ki je vozil 29 mornarjev in 3 potnike. Dozdaj so rešili le 4 moške in 2 ženske. Zelo je poškodovana neka nemška ladja. Potopila se je s posadko danska ladja »Christine« in nek čoln z dvema pilotoma in z dvema pilotskima vajencema.

Kartel italijanskih predilnic. Poroča se, da se ustanovi kartel laških predilnic, ker so se lastniki 3.500.000 vreten od 4.000.000 vreten v Italiji že izjavili zanj.

Poneverjenja v budjeveški občinski upravi. Občinski uradnik občine v Budjeveh, Vaclav Schimaczek, je poneveril nad 120.000 kron občinskega denarja.

Kazen za pijane šoferje. Newyorško postavodajstvo je sprejelo strogo postavo za pijane šoferje in guverner je isto tudi že potrdil. Po tej postavi bode vsak šofer, katero bode v pijanosti vozil avtomobil, kaznovan do enega leta ječe ali do 500 dolarjev kazni. V državi New York je v prometu 105.693 avtomobilov.

Kaj se vse zavaruje na Angleškem. Angleška je dežela zavarovanj; tam se vsak in vse zavaruje. Nekaj zgledov: Zavarovati se moreš proti škodam, povzročnim po poslih, slabem vremenu, izgubi dragocenih spisov, novih dvakih, carini itd. Zavaruješ se lahko tudi za slučaj, da bi obolel na umu ali pa obratno, da bi kaka umobolna oseba odpravila. Zavarovanja proti potresnim škodam na Angleškem niso ravno pogostna, a dopuščena. Zelo veliko pa dajo opraviti zavarovalnicam avtomobilisti, ki se ne zavarujejo samo za življenje ali poškodbe, marveč tudi za eventualne globe radi hitre vožnje. Visokost premij je pri tem odvisna od tega, kako se je avtomobilist dotlej obnašal; ako še nima nobene policijske kazni, plača razmeroma malo, kdor je pa že večkrat padel v roke pravici, pa plača tako visoke premije kakor kak zavarovanec na življenje s hudo srčno riapako. Odkar so suffragetke začele s svojimi demonstracijami, se je udeležilo tudi zavarovanje proti škodam ob javnih nemirih in demonstracijah. Premije za to vrsto zavarovanja vobče niso visoke, a se tudi ravna po okoliščinah; lokali, ki stoje na najbolj izpostavljenih krajih ali osebe, o katerih se da soditi, da bi se proti njim obrnilo javno razburjenje in sovraštvo, morajo plačati mnogo več nego drugi. Previdni ljudje se zavarujejo celo proti izgubi abonmentnih vozniških listkov ali večnega klju-

ča, Zavarovanje v varstvo upnikov pa poznamo tudi pri nas.

Medlost zgine

Koliko sredstev se tudi danes za vse hvali, večji del pa kakor so naskrat nastala, tako tudi hitro zginejo. Ne uživajo nobenega zaupanja, ker ne morejo izkazati dolgoletnih priznanih uspehov in preizkušenih učinkov. Nako vse drugače

SCOTTOVA EMULZIJA,

to že 37 let v zdravniškem in laičnem svetu slavnoznano kreplivo sredstvo. Osebam, ki imajo prenaporno delo in ga vkljub utrujenosti ne morejo pustiti, se zelo priporoča par tednov za povratno raba Scottove emulzije. Dobro je en upliv tega preparata bode kmalu opazili, na sejeju do jedi, na večji telesni moči; in roko ob roki bosta šla svež pogum in nova moč življenja.

Ampak biti mora pristna Scottova emulzija.

C. na originalno steklenico je 2 K 50 v. Dobi se v vseh lekarnah. Kdor pošlje 50 v. v znak na SCOTT & BOWNE, G. m. b. H., in se sadiče na ta časopis, d. stavi se mu ana poštnejevega potoma lekarni za poskušnjo.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 6 februarja 1913.

Pšenica za april 1913	11.74
Pšenica za oktober 1913	12.24
Rž za april 1913	10.06
Rž za oktober 1913	9.76
Oves za april 1913	10.49
Oves za oktober 1913	8.88
Koruzza za maj 1913	7.76
Koruzza za julij 1913	7.96

Zahvala.

Podpisana se najtopleje zahvaljuje Tiskarskemu društvu za priobčitev parte ob smrti nepozabnega soproga

Filipa Kranjc

bivšega črkostavca v Kat. tiskaral,

ki je po dolgotrajni bolezni dne 1. svečana t. l. v Feldhofu pri Gradcu v Gospodu zaspal. Najtopleje pa se zahvaljujem vodstvu Katoliške tiskarne katero se je na pokopnika za časa njegove bolezni zelo požrtvovalno oziralo in ga v vseh ozirih zelo podpiralo.

Se enkrat najtoplejša zahvala:

Kris Ina Kranjc.

Kranilnica in posojilnica v Semlju naznanja žalostno vest, da je njen velezaslužni načelnik gospod

Josip Simonič

posestnik na Mladici 393

po kratki mučni bolezni previden s sv. zakramenti za umirajoče vdan v voljo božjo danes mirno zaspal.

Semič, dne 3. februarja 1913.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, sred. tlak 736.0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah v mm
5	9. zveč.	742.5	0.5	sl. szah.	jasno	
6	7. zjut.	740.8	-1.3	sl. svzh.	del. obl.	0.0
	2. pop.	741.0	6.4	p.m. jzah.	oblačno	

Srednja večerajšnja temp. 0.8°, norm. - 1.2°.

Priden in pošten SLUGA

star 20 let, več slovenskega in pa nemškega jezika, želi svojo službo premeniti s 1. ali 15. marcem. Naslov pove upravitelstvo. (Znamka!)

Ženitna ponudba.

Železničar, star 24 let, prijetne zunanjosti, se želi poročiti z gospodično, ki bi bila neomadeževane preteklosti in dobrega srca. Ponudbe pod št. 390 odpošilja uprava »Slovenca«.

Za večjo tovarno se išče

izkušeni kurjač

za parni kotel. — Plača po dogovoru. Ponudbe naj se vpošljejo najdalje do 12. februarja na upravitelstvo »Slovenca« pod šifro »Kurjač 1913/394.«

Po svetu.

Težave urednikov. Odkar se je uvedel tiskarski stroj, imajo čitatelji časopisov večkrat — žalibog! — priliko opazovati čudno zmedo v listu. Tako se n. pr. večkrat pripeti, da manjka kaka vrstica, oziroma da so vrstice zmešane; včasih so dve vrstici zaporedoma, zato pa naslednje manjka. Še večkrat se najdejo napake v posameznih besedah (napačne črke). Čitatelji se jeze in zabavljajo nad uredništvom, češ: »Nemarnost, brezbrzičnost!« Temu pa ni tako. Tudi ob najskrbnejšem delu uredništva takih napak ni mogoče preprečiti. Stvar je ta: Tiskarski stroj stavi le cele vrstice in ne posameznih črk. Ako je v vrstici le ena črka napaka in jo korektor zaznamuje, mora stavec radi te ene črke celo vrstico na novo postaviti. Potem je treba prejšnjo vrstico, v kateri se nahaja pomota, vzeti iz stavka in jo nadomestiti z novo, v kateri je pomota popravljena. Sedaj pa upoštevajte nervozno naglico, s katero se mora delati pri dnevnikih: Ali je čudno, če se stavcu v tej gonji pripeti, da izmed 50 in več vrstic potegne napako venkaj, tako da ostaneta dve enaki vrstici, ene pa manjka? Ali da vzame vrstico, v kateri je bila pomota, pa je ne nadomesti z novo, ki je romala bogve kam? Ali da se pri tem popravljanju sploh zmeša par vrstic? Saj je časih v dveh, treh vrsticah zaporedoma treba popraviti napake, to je staviti nove vrste. Ali je čudno, če se stavcu pri tem primeri, da se mu v novo vrstico utihotapi kaka napaka — časih hujša nego je bila tista, radi katere je moral postaviti novo vrstico? »Pa naj se še enkrat napravi odtis za korektorja in se še enkrat popravi,« bo rekel kak strog in natančen čitatelj. Da, saj to se tudi zgodi; toda čas je pri dnevniku najvišji zapovednik in ta navadno ne dovoljuje, da bi se v drugič izvedla poprava. List mora v svet tak kakršen je in tiskarski škrt si veselo mane roki. Čitatelji se pa jeze in krive urednika, ki se seveda tudi — jezi. Ne pomaga pa jeza ne enemu ne drugemu, ker se tiskarski škrt ne da ugnati ali vsaj ne popolnoma pregnati iz tiskarene. Čitatelji naj to upoštevajo in se tolažijo z mislijo, da ni ničesar popolnega pod solncem...

Visoka šola za socialno in komunalno upravo. Kako temeljito namerala Nemčija reformirati študije upravnih uradnikov, sledi iz tega, da že ustanavlja visoke šole in fakultete za vzgajanje komunalnega uradništva za občine in socialnega uradništva za privatna podjetja. Tak zgled nam nudi »Visoka šola za komunalno upravo v Kolnu o. R.«, ki je nameščena v poslopju Trgovske šole in ki izkazuje že po komaj dveletnem svojem obstanku lepe uspehe. Poleg abiturientov sprejemajo na to visoko šolo tudi inženirje in juriste kot slušatelje. Visoki zavod se deli v dve fakulteti: ena za komunalne, druga za socialne uradnike. V obeh se poučuje: nacionalna ekonomija, negovanje blagostanja, javno pravo, posebno komunalno, upravno in ustavno pravo, finančna veda, računstvo in socialno zavarovanje. Poslednje imenovana disciplina je za socialne uradnike razširjena v glavni predmet, isto tehnologična predavanja. Želeti bi bilo — nam piše »Stalna delegacija avstrijskih inženirjev« — da bi se taka predavanja tudi v naši državi vpeljala, in to zlasti na tehniških visokih šolah, da bi se dala na ta način mlademu inženirju na tehniki prilika, da se razvije v dobrega upravnega tehnika z globokim pogledom v komunalne zadeve.

Ženstvo v boju proti alkoholu. Zanimivo je dejstvo, da ženstvo povsodi, kjer dobi politične pravice, iste v prvi vrsti porabi za neizprosni boj — alkoholu. Po današnjih izkušnjah se lahko reče, da je ženstvo vseh narodov, vseh ver in vseh stanov v vseh delih sveta popolnoma edino v tej eni misli: Boj alkoholu! Na Finskem, na Norveškem, v raznih severo-ameriških državah, Avstraliji, Novi Zelandiji in drugod, kjerkoli imajo državnozbornsko ali vsaj občinsko volilno pravico — povsodi so se v prvi vrsti z naravnost instinktivnim sovraštvom vrgle proti alkoholizmu in mu zadale smrtnih udarcev. Šele potem, ko so spravile tega zakletega

sovražnika družinske in občečloveške sreče na tla, obrnejo svojo skrb postavam in uredbam v varstvo otrok, mladinsko vzgojo itd. Kako velikanskega pomena je to delo ženstva — radikalni protialkoholni boj — nam pokaže par števil iz Norveške. Ondi pride sedaj komaj na vsakih 20.000 prebivalcev po ena krčma; samoumori so se zmanjšali za 22 odstotkov, število zločinov za 26 odstotkov in revežev, ki jih je treba podpirati, je za 17 odstotkov manj. Sovražnik alkoholizma mora biti torej prijatelj — ženske volivne pravice.

Carnegiejeve ustanove. Takozvani »Carnegiejevi korporaciji« v New Yorku, ki je bila lanskega marca postavno dovoljena in potrjena, je njen ustanovitelj Carnegie nedavno zopet nakazal 500.000.000 mark. Ta korporacija sestoji iz 8 članov, izmed katerih je petorici poverjeno vodstvo posameznih Carnegiejevih ustanov in zavodov to je: Ustanove za mednarodni mir, ustanove za splošno pouka, Carnegiejevega zavoda v Washingtonu, ustanove za junaške čine in Carnegiejevega zavoda v Pittsburgu. Ostali trije člani korporacije so: Carnegie sam, njegov tajnik in predsednik Home Trust Company. Korporacija je po pravilih opravičena »sprejemati in upravljati zaklade ter njih dohodek uporabljati za dvigovanje in razširjanje znanja med ljudstvom Zedinjenih držav s podpiranjem tehničnih šol, višjih učnih zavodov, knjižnic, znanstvenih raziskavanj, junaških ustanov, koristnih publikacij in z drugimi časi primernimi sredstvi.« Carnegiejeva ustanova za pospeševanje pouka je na zadnjem obnem zboru izkazala, da je v minolem letu izplačala 398 pokojnin v znesku 2¼ milijona mark. Ustanova ima sedaj 56 milijonov mark premoženja. Ob ustanovitvi ji je nakazal Carnegie 40.000.000 mark, ob enem ji pa obljubil še nadaljnjih 20 milijonov, od katerih je dozdaj že 12 milijonov izplačal. Iz lastnega gospodarstva je ustanova v prvih letih pridelala 4.000.000 mark. Carnegie namerava sedaj ustanoviti tudi zaklad za pokojnine predsednikov Združenih držav in njih vdov.

Ruski general pred sodiščem. Pred petersburškim sodiščem se je začel senzacionalni proces proti generalu Bazilevskemu in njegovim sokrivcem, to je dvema višjima častnikoma inženirske stroke in kmetu Sajkovu. Bazilevski in tovariši so obtoženi zaradi cele vrste prevar in ponaredb, s pomočjo katerih so za časa rusko-japonske vojne oškodovali državo za mnogo stotisočev rubljev. Bazilevski je bil tedaj načelnik inženirskega oddelka in uprave mandžurske železnice. Prič je nad 50 povabljenih.

H. Sienkiewicz: V pustinjah in puščavi. Roman iz Mahdijevih časov. 2 K 80 vin., v platnu 3 K 90 vin., se dobiva v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Avtomobilna zveza

Idrija, Logatec, kolodvor.			
Odhod iz Idrije:		Prihod v Logatec:	
ob 6— zjutraj		ob 7-50 zjutraj	
„ 12— opoldan		„ 1-40 popoldan	
„ 3-30 popoldan		„ 5-10 popoldan	
Odhod iz Logatca:		Prihod v Idrijo:	
ob 8-30 zjutraj		ob 10-20 zjutraj	
„ 2-30 popoldan		„ 4— popoldan	
„ 6-30 zvečer		„ 8-15 zvečer	
Cene z avtomobilnim omnibusom:			
		I. razr.	II. razr.
Idrija-Logatec ali naspr.		K 3—	K 2—
Idrija-Godovič		„ 1-50	„ 1—
Godovič-Hotedršica		„ 1-50	„ 1—
Hotedršica-Logatec		„ 1-50	„ 1—
Cene s kombiniranim avtomobilom:			
		I. razr.	II. razr.
Idrija-Logatec ali naspr.		K 3—	K 2—
Idrija-Godovič		„ 1-50	„ 1—
Godovič-Hotedršica		„ 1-50	„ 1—
Hotedršica-Logatec		„ 1-50	„ 1—
Označena vožnja se vrši vsak delavnik, omnibus vozi vsak dan opoldan, ob nedeljah in praznikih vozi le opoldan omnibus.			
Točnost se po možnosti vzdržuje, vendar pa ne prevzemam nobene odgovornosti za morebitno zamudo.			
Valentin Lapajne v Idriji.			

K&C

Popov

najboljša ruska čajova znamka.

Sanatorium Emona v Ljubljani,
Komenskega ulica 4.
Privatno zdravilišče za notranje in kirurške bolezni. — Porodnišnica. — Medicinalne kopeli. Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Derganc, primar I. kir. odd. dež. boln.

Tovarne za Asbestškrilj „Zenit“
družba z omejeno zavezo Mor. Zumberk
dobavljajo najboljši in najcenejši
krovski material.
Zastopnik: Zajec & Horn, Ljubljana.
Dunajska cesta 73. 249

Za popravila mufov, jopic, kožuhov in izdelovanje suknenih čepic za družstva, zavode, gospode in dečke, preprog iz kož srn in lisic, se vljudno priporoča

Feliks Žagar
krznarski mojster 304
Ljubljana, Stari trg šteč. 32 bivši večletni pomočnik pri g. H. Waneku.
Zunanja naročila se izvršujejo točno.

Fina kuharica

se sprejme takoj. Plača po dogovoru. Pojasnila se dobijo v upravi lista pod šteč. 379.

Izgotovljene obleke

za moške in otroke v veliki izbiri po zmerni ceni v manufakturni trgovini

Ljubljana Pri Škofu zrav. škofije

Pozor! Vile, stanovanjske hiše, stavbene parcele v mestu kot v okolici se pod jako ugodnimi pogoji prodajo.

Posredovalnica za nakup in prodajo:

Valentin Accetto
Kolodvorska ulica šteč. 8.

: Naročite „Slovenca“ .:

Izredni uspeh, ki sem ga dosegel pri svoji
žitni kavi
v vseh slovanskih pokrajinah, me nagiba, da iznova opozarjam na ta svoj prvovrstni izdelek, ki po svoji kakovosti in nizki ceni ne pozna nobene konkurence, ter se smatra za neobhodno potreben predmet za vsakdanjo rabo v vsakem gospodinjstvu. Z vzorno in skrbno postrežbo sem si pridobil v vseh slojih prebivalstva popolno zaupanje in zadoščenjem moram na tem mestu naglašati, da se znatno množi krog mojih odjemalcev. Obrnite se torej z zaupanjem na mojo izborni trdko in prejeli boste za 4 K 5 kg izborne žitne kave poštne prosto na vsaki pošti. Vsaka pošiljka je zašita najskrbneje v zelo močno platneno vrečo in vsebuje vrhutega še dragoceno premijo: predmet, poraben v vsakem gospodinjstvu. Obrnite se takoj zaupno na trdko
Jos. Veselý, Praga VII. 586
in postali bodete za vedno moj stalen odjemalec. 324

Izurjen trgovski pomočnik

vešč popolnoma slovenskega in nemškega jezika se sprejme takoj ali z marcem na hrvaški meji v trgovino z mešanim blagom.
Ponudbe s prepisi spriteval pod šifro: »Izurjen 50« poštno ležeče glavna pošta v Ljubljani. 377 3

Oddam takoj veliko, suho in zračno

skladišče

24 m dolgo, 14 m široko na Emonski cesti št. 2. Ivan Jelačin, Ljubljana. 369

Proda se radi bolehnosti dobrodoča gostilna s trgovino špecerijskega blaga

z vso zalogo, vsem pohištvom in zemljiščem za 26.400 K. Polovico kupne cene je izplačati takoj, ostalo po dogovoru. Hiša, v kateri se nahaja gostilna in trgovina, je bila zidana pred štirimi leti; stoji na lepem kraju, deset minut od kolodvora. Ponudbe na upravnishvo „Slovenca“ pod št. 375. 375

Kranjska deželna banka v Ljubljani

v deželnem dvorcu
ohod v Gosposki ulici 2.

Obrestuje hranilne vloge po
4½%
na leto. Obresti pripisuje glavnici polletno, tako da vlagatelj dobi za vsaki leti K 4-5 obresti, ker plačuje banka iz svojega rentni davek. Banka je pupilarno varen zavod. Za vloge jamči direktno dežela Kranjska.

Daje komunalna posojila
občinam, okrajnim in šolskim odborom ter zdravstvenim zastopom v
4½%
komunalnih zadolžnicah.

Hipotekarna posojila
v zastavnih listih po
4½%

Eskomptuje menice denarnih zavodov in daje lombardna posojila. Prodaja lastne pupilarno-varne komunalne zadolžnice in zastavne liste.

Banka je pupilarno varen zavod, ter jamči zanjo dežela Kranjska.
Uradne ure za stranke vsak delavnik od pol 9. ure dopoldne do 1. ure popoldne.